

F. t. l. vedr. dødsboskatteloven m.v.

der betragtes som særligt nærtstående i forhold til afdøde, mulighed for at succedere i den fulde værdi af aktivet, selv om dettes værdi overstiger arvingens arvelod.

Derimod har boafgiftsloven og pensionsbeskatningsloven i en årrække indeholdt en række regler, der ligestiller efterladte samlevere med ægtefæller og/eller med andre arvinger, bl.a. når en pensionsordning begunstiger en samlever. De to love indeholder kriterier, som samlever skal overholde for at blive behandlet efter de pågældende regler. Samleverkriteriet i disse love er udvidet ved lov nr. 516 af 6. juni 2007 (Begunstigelser i forsikringsordninger og ændringer som følge af arveloven m.v.)

3.2.2. Forslagets baggrund

Den nye arvelov og følgeloven hertil indeholder to regelsæt, der skal styrke en samlevers stilling i tilfælde af, at den anden samlever dør.

For det første skabes der med den nye arvelov mulighed for, at ugifte samlevende kan oprette et såkaldt udvidet samlevertestamente. Et sådant testamente kan oprettes af et samlevende par, hvis samlivsforholdet opfylder visse nærmere angivne kriterier, og kan anvendes ved fordeling af arven efter en af samleverne, hvis visse nærmere angivne kriterier er opfyldt ved dødsfaldet. Den maksimale begunstigelse af den efterladte samlever opnås ved, at parterne bestemmer, at de fuldt ud vil arve hinanden og arves, som om de var ægtefæller. I så fald svarer den efterladte samlevers arveretlige status til den status, som en efterlevende ægtefælle har i et ægteskab, hvor der var fuldstændigt særje mellem parterne.

For det andet indeholder følgeloven til arveloven, lov nr. 516 af 6. juni 2007, en ny regel i dødsboskattelovens § 111 a, der giver visse efterladte samlever køberet til den hidtidige fælles bolig og sædvanligt indbo, uanset om samleveren har arveret eller ej.

3.2.3. Skatteministeriets overvejelser

De civilretlige begunstigelser af efterladte samlever, som dels arveloven, dels følgeloven hertil indeholder, giver efter Skatteministeriets vurdering anledning til overvejelser om, hvorvidt og i hvilket omfang en civilretlig ligestilling med ægtefæller også bør følges op af en skattemæssig ligestilling med ægtefæller.

Skatteministeriet er herved på den ene side opmærksom på, at der ikke i forbindelse med arveloven er sket en ligestilling mellem efterladte samlever og efterladte ægtefæller i boafgiftsmæssig henseende. Samlever skal således fortsat betale en boafgift på 15 pct., mens ægtefæller ikke betaler boafgift af arv efter hinanden. En generel ligestilling af efterladte samle-

vere med efterladte ægtefæller kan efter Skatteministeriets opfattelse ikke komme på tale. Dette gælder så meget des mere for de skattemæssige særregler, som har deres udspring og begrundelse i den gensidige forsørgelsespligt mellem ægtefæller – en forsørgelsespligt, som ikke har været til stede under et samlivsforhold uanset dettes varighed og karakter i øvrigt.

Skatteministeriet er på den anden side samtidig opmærksom på, at arveloven og følgeloven hertil især synes at have fokus på, at det i videre omfang end hidtil bør være muligt for en efterladt samlever at oprettholde den hidtidige livsførelse ved at overtage den hidtidige fælles bolig.

Skatteministeriet finder derfor, at dødsboskatte reglerne bør tilpasses, således at de i højere grad end hidtil muliggør, at en efterladt samlever kan overtage fast ejendom.

Endvidere finder Skatteministeriet, at en efterladt samlever bør have adgang til at succedere i et aktiv, der overstiger værdien af arvelodden, i samme omfang som den kreds af nærtstående arvinger, der i forvejen er opregnet i dødsboskattelovens § 37.

Selv om arvelovens udgangspunkt er, at samlever skal have mulighed for at stille hinanden som ægtefæller med fuldstændigt særje, finder Skatteministeriet det u hensigtsmæssigt at give samlever adgang til beskatning efter dødsboskattelovens afsnit III om uskiftet bo m.v., et regelsæt, der for så vidt kunne være relevant i tilfælde, hvor samleveren var eneste arving. Dødsboskattelovens afsnit III, der henfører hele beskatningen af afdøde i dødsåret til den efterlevende ægtefælle, vurderes at være så tæt knyttet til den gensidige forsørgelsespligt, der – uanset formueordning – har bestået under et ægteskab, at det ikke er hensigtsmæssigt at ligestille en efterladt samlever, der er enearving, med en efterladt ægtefælle. Den efterladte samlever bør i stedet være stillet som andre enearvinger, f.eks. en livsarving efter afdøde, det vil sige at boet overordnet bør henføres til beskatning efter dødsboskattelovens afsnit II, og at samleveren bør omfattes af reglerne i lovens kapitel 6. Det bemærkes, at gældende ret også fører til dette resultat i tilfælde, hvor en efterladt samlever er indsat som universalarving ved afdødes testamente.

Skatteministeriet finder, at det af hensyn til strukturen i dødsboskatteloven er hensigtsmæssigt, at denne forsynes med en generel definition af, hvad en efterladt samlever i lovens forstand er. Da dødsboskatteloven ikke i forvejen indeholder en sådan definition, er det hensigtsmæssigt, at definitionen følger arvelovens kriterium for, hvornår en efterladt samlever kan arve i henhold til et udvidet samlevertestamente. Opfylder